

BILLET-SAMARBEJDE

Et samlet teatermiljø i Storkøbenhavn står bag en række nye tiltag, der skal gøre det lettere at få overblik over teater i hovedstaden og at bestille billetter med rabat.

GYLDNE GEMMER

Smukke øjeblikke, historiske dokumenter og en skatkiste af dokumentation af fortidens film, teater og tv er til fri afbenyttelse i en række nationale arkiver. Se Scenelivs guide til arkiverne.

TEATRET TOG TIL VOLLSMOSE

Odense Teater rykkede til Vollsrose for at få fat i et nyt publikum. De spillede for fulde huse, men om det betyder, at der kommer flere nydanskere i teatret, må tiden vise.

FEBRUAR 2011 #02

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

GODT BØRNETEATER - HVAD ER DET?

ASSITEJ-VERDENSKONGRES I KØBENHAVN OG MALMØ

VI ER HINANDENS "GUTTER"

KVINDER UDFORDRER MÆNDENES REVY-DOMINANS

SEKRETARIAT FOR DSF OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 10 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. p.a.

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Sankt Knuds Vej 26,
1903 Frederiksberg C.
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59, man.-fre. 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve o.lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard,
Katja Holm (ansv.).

Annoncer sendes til: tf@skuespillerforbundet.dk.
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må max
fylde 2800 anslag inkl. mellemrum.)

Tryk: KLF Grafisk Hus.
Design: bilgrav-bilgrav.

ANNONCEPRISER & FORMATER (b x h)

Helside annonce	(170 x 270)	kr. 9.000
2/3 side annonce	(170 x 192)	kr. 6.000
½ side annonce	(170 x 133)	kr. 5.000
Top-annonce	(170 x 60)	kr. 2.000
VISITKORT-annonce	(112 x 30)	kr. 600
(max. 400 anslag incl. mellemrum)		
Medlemsannoncer	(112 x 30)	kr. 300
(max. 400 anslag incl. mellemrum)		

Annoncemateriale skal afleveres reproklart, digitalt
på CD eller mail i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annonceønsker:
Kontakt Tine Fangel - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE 2010/11

Katja Holm (formand), Laura Bro, Kristine M.
Brendstrup, Julie Carlsen, Peder Dahlgaard, Mette
Frank, Rasmus Hammerich, Ole Jacobsen, Henrik
Jandorf, Laura Kold, Johannes Mannov, Mette
Marckmann, Hassan Preisler, Jacob Stage og
Pernille Sørensen. Suppleanter: Flemming Bang og
Thomas Magnussen.

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anders Friis Brorholt
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Seniorkonsulent: Mikael Waldorff
Regnskabsfører og Filmex: Heidi Holm Madsen
Bogholder: Lis Jespersen
Chefjurister: Maj Hagstrøm og Nanna Klingsholm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen
og Berit Lassen
Socialkonsulent: Nanna Møller
IT- manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen
Kursus- og Legatsekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund

UDELING AF PRODUKTIONSSTØTTEMIDLER

ANSØGNINGSFRIST: TIRSDAG DEN 15. MARTS KL. 12.00

DER YDES FORTRINSVIS STØTTE TIL PROJEKTUDVIKLING, HVOR ANSØGEREN ØNSKER MULIGHED FOR AT UDVIKLE ET GIVENT PROJEKT MED MULIGHED FOR SENERE AT SØGE STØTTE HOS ANDRE FONDE.

PRODUKTIONSSTØTTEMIDLERNE MODTAGER ANSØGNINGER TIL:

1. PROJEKTER DER YDER VÆSENTLIGE OG NYSKABENDE BIDRAG TIL DANSK MUSIK OG FILM.
2. PRODUKTIONER PÅ CD, DVD OG ANDRE AUDIOVISUELLE PRODUKTIONER.
3. I SÆRLIGE TILFÆLDE KAN DER GIVES STØTTE TIL PROJEKTUDVIKLING AF ANDRE TYPER PROJEKTER OG FORMÅL AF ALMEN KULTUREL KARAKTER, HERUNDER UDDANNELSESFORMÅL.

PRODUKTIONSSTØTTEMIDLERNE KAN KUN SØGES, HVIS DER ER AFLEVERET REGNSKAB FOR EVENTUEL TIDLIGERE MODTAGET STØTTE FRA DISSE MIDLER.

HVIS DU MODTAGER BIDRAG FRA PRODUKTIONSSTØTTEMIDLERNE, SKAL DU VÆRE OPMÆRKSOM PÅ, AT DET KAN HAVE INDFLYDELSE PÅ DIN DAGPENGESAT.

DER SKAL ANVENDES ANSØGNINGSSKEMA. SKEMAET KAN REKVIRERES HOS FORBUNDET ELLER DOWNLODES PÅ HJEMMESIDEN WWW.SKUESPILLERFORBUNDET.DK. ANSØGNINGER, HVOR DER IKKE ER ANVENDT ANSØGNINGSSKEMA VIL IKKE BLIVE BEHANDLET.

ANSØGNINGSSKEMAET UDFYLDES PÅ MASKINE ELLER MED MEGET TYDELIG HÅNDSKRIFT. ALLE ANSØGNINGSFELTER SKAL BESVARES, OG KONKRET ANSØGNINGSBELØB SKAL PÅFØRES.

PROJEKTBEKRIVELSEN MÅ FYLDE MAX. 3 A4-SIDER, INKL. BUDGET, KORT CV OG EVT. BILAG.

ANSØGNINGSSKEMA SAMT PROJEKTBEKRIVELSE SKAL FREMSENDES/AFLEVERES I 5 SAMLEDE SAMMENHÆFTEDE EKSEMPLARER. BILAG KAN IKKE EFTERSENDES. OVERHOLDES DISSE KRITERIER IKKE VIL ANSØGNINGEN IKKE BLIVE BEHANDLET.

VIDEOER, CD'ER M.M. MÅ IKKE VEDLÆGGES SOM BILAG.

ANSØGNINGEN SENDES ELLER AFLEVERES TIL:
DANSK SKUESPILLERFORBUND, SKT. KNUDS VEJ 26,
1903 FREDERIKSBERG C, OG SKAL VÆRE FORBUNDET I HÆNDE/AFLEVERET SENEST:

TIRSDAG DEN 15. MARTS 2011, KL. 12.00!

ANSØGNINGEN BLIVER BEHANDLET I PRODUKTIONSSTØTTEUDVALGET OG EFTERFØLGENDE I BESTYRELSEN. BEHANDLINGSTIDEN ER PÅ CA. 10 UGER.

DU ER VELKOMMEN TIL AT KONTAKTE SEKRETÆR KARIN IWERSSEN, KI@SKUESPILLERFORBUNDET.DK, HVIS DU HAR SPØRGSMÅL.

Foto: Martin Bonde

6

Foto: Asger Bonnevie

10

Foto: ASSITEJ 2011

16

Foto: Odense Teater

22

FEB 11:

SAMARBEJDE OM BILLETTER

4

Det storkøbenhavnske teaterpublikum får forsat ikke muligheden et abonnement, der omfatter forestillinger på både små og store teatre. Men hovedstadens teatre er gået sammen om rabat til hinandens abonnenter ved tilkøb af yderligere billetter, ligesom teatrene igen vil markedsføre sig sammen.

FÅ KVINDER BAG REVYERNE

6

Ligestillingsbilledet i revylandskabet er skævt, særligt når vi kigger uden for selve scenen, viser en undersøgelse. Fire kvinder, som selv skriver revytekster, giver deres bud på, hvad der skal til for at ændre på det.

ARKIVERNE GEMMER PÅ GULD

10

Det er en skatkiste af øjeblikke og dokumentation af teater-, film- og tv-historien, som kan findes i de nationale arkiver. Der er stor forskel på, hvor meget de bruges af scene-kunstnere og instruktører. Læs Scenelivs guide til arkiverne, og hør, hvordan arkiverne er blevet brugt i skabelsen af teater og film om Dirch Passer.

GLOBAL BØRNETEATER-INVASION

16

København og Malmø er i maj vært for verdens største internationale børneteaterfestival Assitej2011. Over 600 forestillinger er vurderet i arbejdet med at skabe et festival-program med teater fra hele verden og med fokus på nyskrevne forestillinger.

DA TEATRET TOG TIL VOLLSMOSE

22

Odense Teater rykkede til Vollsmose for at spille for et publikum, som ikke normalt finder vej til landsdelsscenen. Forsøget blev en succes, salen var fuld, og en række beboere bidrog til forestillingen. Om de også fremover vil vise sig i Odense Teaters sal, må tiden vise.

KURSER FRA DSF

27

Nye forårskurser er kommet til i DSF-regi, bl.a. sang-audition og bel canto master class med tenoren Antonio Carangelo.

BILLET-FORBRØDNING I KØBENHAVN

DER VIL FORTSAT VÆRE TRE FORSKELLIGE SYSTEMER FOR KØB AF TEATERBILLETTER I STORKØBENHAVN. MEN DET SKAL KUNDERNE MÆRKE SÅ LIDT TIL SOM MULIGT, LYDER BUDSKABET FRA ET HISTORISK SAMLET KØBENHAVNSK TEATERMILJØ, DER HAR PRÆSENTERET EN RÆKKE FÆLLES INITIATIVER OMKRING BILLET-SALG OG MARKEDSFØRING.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

■ Både storebror og lillebror i teaterverdenen var repræsenteret, da et samlet storkøbenhavnsk teatermiljø i slutningen af januar præsenterede en række initiativer, der skal gøre det lettere for teatergængerne at få et samlet overblik over teater i hovedstadsområdet og samtidig give bedre mulighed for rabat på tværs af de tre billetsystemer, som findes.

"Der har været to spørgsmål, som vi har fået fra publikum, og det er: hvor går jeg hen for at få et fuldt overblik over teatret i Storkøbenhavn og hvordan får jeg frihed til at vælge forestillinger med rabat på tværs af de forskellige ordninger," sagde teaterdirektør på Republique, Rasmus Adrian, da branchen præsenterede de nye tiltag, som skal give publikum svar på spørgsmålene.

Københavns Teater, Teaterbilletter.dk og Det Kgl. Teater fastholder de tre separate systemer til billetsalg, som blev en realitet sidste år. Dermed er det ikke muligt at genindføre den tidligere abonnementsordning, hvor publikum kunne vælge tre forestillinger i abonnement på kryds og tværs imellem store og små teatre.

Til gengæld har teatrene i hovedstaden aftalt, at abonnenterne – når de har købt tre forestillinger i abonnement under én ordning – kan opnå rabat på alle de øvrige teatre, hvis de køber yderligere teaterbilletter. Hvis en abonnent på Københavns Teater køber billet til en forestilling på Husets Teater, udløser det en rabat, der svarer til den, som abonnenter under Teaterbilletter.dk får. Og omvendt.

Det Kgl. Teater bakker også op om samarbejdet og medvirker i første omgang med en række udvalgte forestillinger i billetssamarbejdet.

SAMARBEJDE OM SCENEN.DK

For at give publikum et samlet overblik over teaterudbuddet i Storkøbenhavn har teatrene besluttet at genindføre et samlet katalog til markedsføring i stil med Ta' i Teatret inden opsplitelsen i tre forskellige systemer. At det fælles katalog nok skal blive en realitet understregede Teaterbilletter.dk's sekretariatsleder Christina Krøll, da hun på pressemødet fremviste "dummy'en" for det kommende fælles markedsføringstiltag. Der vil også blive en fælles lancering over for pressen.

Samtidig har hovedstadens teatre besluttet sig for at satse på Scenen.dk som fremtidens fælles markedsføringsportal på nettet. Scenen.dk er et offentlig støttet projekt, som er drevet af Teaterbilletter.dk, og foreløbig er der støtte til og med sommeren 2012.

Principbeslutningen om at satse på Scenen.dk omfatter i første omgang ikke noget økonomisk tilskud til drift af portalen fra teaterorganisationerne. Det er noget, vi må se på hen ad vejen, lød det. Men teatrene har forpligtet sig til at sørge for at lægge alle forestillinger ind på sitet samt at linke til de respektive billetsalgsordninger, sådan at publikum får én indgang til alle teaterbilletter i hovedstaden.

"Nu har vi i hvert fald besluttet, at det er Scenen.dk, vi satser på. Og der er allerede sket noget i de fire måneder, vi har arbejdet med problemstillingen. I dag ligger alle vores forestillinger på Scenen.dk, og det gjorde de altså ikke for fire måneder siden," siger Rasmus Adrian med et smil.

Kitte Wagner, direktør på Nørrebro Teater, mener, at fremtidens billetsalg kommer til at foregå på nettet, og at arbejdsgruppen bag Scenen.dk skelner til bl.a. Kino.dk i sit arbejde.

"Hen ad vejen må vi også se på, hvad det økonomisk betyder, hvis vi ikke længere skal udgive et katalog på papir. Man kan lave rigtig meget udvikling på nettet for de penge, vi bruger på at trykke kataloger i dag," siger hun.

VIL HAVE PROVINSEN MED

Kritik i pressen og masser af spørgsmål fra publikum er det, der har fået teaterlivet i hovedstaden til hurtigt at sætte sig sammen og få lappet nogle af de huller, som opstod efter de tre organisationers enegang i forhold til billetsystemer. Som Betty Nansens direktør Henrik Hartmann siger det:

"Vi har i denne sæson måttet lytte meget og vi har måttet reagere lynhurtigt. Den tilgængelighed, som publikum vil have, den har vi sat alt ind på at give dem. Vi kan lave meget fremragende teater på scenerne, men hvis publikum ikke kan finde ud af at komme til os, så er det ligegyldigt."

GREENBOY på Husets Teater med bl.a. Mads Wille, Peder Holm Johansen, Mia Lerdam.
Foto: Henrik Ohsten Rasmussen

Hotel Europa Vol 3 på Republique - foto Per Morten Abrahamsen

“ Vi kan lave meget fremragende teater på scenerne, men hvis publikum ikke kan finde ud af at komme til os, så er det ligegyldigt. ”

Henrik Hartmann

Samarbejdet har også resulteret i mere langsigtede visioner, fx er der tanker om at få hele det danske teaterliv med i både ordningen med rabat på billetter og i markedsføringssamarbejdet. I første omgang er man gået i dialog med landsdelsscenerne.

På spørgsmålet, om man kan forestille sig, at alle teatre i hovedstaden igen vil benytte sig af det samme billetsystem og dermed give muligheden for at skabe abonnementer på tværs af organisationerne, lød svaret fra teatercheferne: Nej, det er nok urealistisk. Hver organisation har valgt det system, der passer bedst til dem, og publikumsundersøgelser viser ifølge teatrene, at det er langt lettere at købe en teaterbillet i dag, end før de nye systemer blev indført. Samtidig er salget af abonnementer støt faldende bla. på grund af ændrede publikumsvaner. Pia Jette Hansen fra Østre Gasværk Teater siger:

”Vi skal finde på nogle nye måder, der passer til fremtiden. Om det så skal være et plastikkort og en trapperabat, hvor det bliver billigere og billigere, jo flere teaterbilletter, du køber, det ved jeg ikke. Men der er ingen 19-årige, der vil sidde med et katalog og krydse forestillinger af halvandet år frem i tiden. Vi skal væk fra det, man i gamle dage lidt sjovt kaldte ”To sjove og en kedelig”. Det er gammeldags, og vi skal finde på noget nyt.”

DET SKER

- Billetbillet sælger billetter til de fem teatre under organisationen Københavns Teater. Teaterbilletter.dk sælger billetter for en række mindre teatre i Storkøbenhavn. Det Kgl. Teater har sit eget billetsalg. Alle tre ordninger har egne abonnementsordninger, og sådan vedbliver det at være.
- Allerede fra dags dato kan abonnenter i en af ordningerne få rabat på tilkøb af teaterbilletter på de øvrige teatre i hovedstaden. En abonnent, der har købt tre forestillinger under Københavns Teater, får dermed rabat, hvis hun derefter køber forestillinger på fx Grønnegårds Teatret eller Husets Teater.
- Der laves fælles katalog og sæsonlancering for teatrene i hovedstaden til den kommende sæson.
- Alle teatre i Storkøbenhavn satser fremover på Scenen.dk som publikums fælles indgang på nettet til teateroplevelser i området.
- Der er en vision om at få hele landets teaterudbud med i de forskellige initiativer.

REVY, KVINDER OG LIGESTILLING:

SKRIVESØSTRE

MED SUCCES

PÅ SELVE REVYSCENEN GÅR DET NOGENLUNDE MED LIGESTILLINGEN. KNAF FIRE UD AF TI SKUESPILLERE PÅ SCENEN ER KVINDER. MEN NÅR DET GÆLDER DET, DER FOREGÅR BAG KULISSENE, ER DER KUN FÅ KVINDER I SVING, VISER EN UNDERSØGELSE. VI SATTE UNDERSØGELSENS OPHAVSKVINDE SAMT SKRIVEKOLLEKTIVET MED DITTE HANSEN, LOUISE MIERITZ OG TAMMI ØST STÆVNE FOR AT HØRE, HVAD DER SKAL TIL FOR AT BRYDE MÆNDENES MONOPOL.

Af Jacob Wendt Jensen Foto: Martin Bonde og Ole Joern

■ Skuespiller Pernille Sørensen undrede sig så meget over, mændenes dominans i revyverdenen, at hun satte sig ned for at tælle mænd og kvinder i sidste års revyer. Optællingen vidner om en skæv fordeling, hvor kvinderne er i undertal, uanset hvilken del af arbejdet, der er tale om, og revyernes slutresultater bliver derefter, mener hun.

"Når så få kvinder bidrager til for eksempel at skrive teksterne, smitter det af på kvindebilledet i revyerne. Som kvinde leder du efter en god tekst, men kan som regel kun få øje på to slags kvinder. Den dumme blondine og den sure kælling. Hvis et nummer er satirisk eller skarpt politisk, er det som regel skrevet til en mand. Det føler jeg mig provokeret af på den energiske måde," siger Pernille Sørensen, der blandt andet har spillet revy i Esbjerg og skrevet tekster til revyerne i Gilleleje, Århus, Græsted, Bornholm, Esbjerg og på Det Kgl. Teater.

VI SKAL BANKE DØREN IND

Revypublikummet er nogenlunde ligeligt fordelt på mænd og kvinder, og publikum får ikke et verdensbillede, der svarer til det, de kender fra dagligdagen, mener hun.

"Revyen tager jo temperaturen på samfundet, og her mangler vi kvinderne. Indholdet kan ikke stemme overens med virkeligheden ude i befolkningen, når det mest er mænd, der skriver teksterne."

Hvor ligger forhindringerne for kvinderne i revysammenhæng?

"På flere forskellige planer. Det er en ret blufærdig ting at komme ene kvinde til bordet med en tekst. Man skal jo slå i bordet, brede armene ud og sige "det er sørme sjovt, det her!". Derudover skal vi kvinder også lære at forholde os teknisk til det at skrive frem for kun rent følelsesmæssigt. Virker det? Vi skal selv banke døren ind, for den bliver ikke åbnet for os. Der er ingen, der forhindrer os kvinder i at sende tekster ind, så jeg vil da gerne opfordre til, at vi bare kommer i gang. Måske er det nødvendigt at stå sammen for at være stærke nok og for at holde humøret højt. Kvinder er mere blufærdige med, om det, de skriver, er godt nok og sjovt nok – og usikre på, hvad de kan tillade sig. Der er mænd nok mere ligeglade og eksperimenterende i den kreative fase. Derfor tror jeg, at vi kvinder har godt af at sidde sammen og skrive."

FOKUS PÅ DET DER VIRKER

Ditte Hansen, Louise Mieritz og Tammi Øst har et skrivekollektiv, hvor de blandt andet skriver tekster til revyer. De har ikke selv givet deres samarbejde betegnelsen "skrivekollektiv", men sådan beskrives det set på afstand i branchen, og de griner hjerteligt af beskrivelsen og godkender den. De tre arbejder nemlig på kryds og tværs på alle mulige leder

og kanter af trioen med deres tekster, og det hele begyndte, da Ditte Hansen og Louise Mieritz blev bedt om at være værter ved Bodil-uddelingen for nogle år tilbage. De havde netop arbejdet sammen på Nørrebro Teater og sprang ud i at skrive en stribe sketches om filmbranchen, der gik rent hjem i Imperial under uddelingen.

"Vi fandt hurtigt ud af, at der ikke skulle gå kaffeklub i den. Det gælder til gengæld om at finde en professionalisme frem. I begyndelsen var det svært at lade være med at blive såret, når den anden sagde, at vedkommendes joke var sjovere. Det kræver lige, at man finder en teknik til at være mindre forfængelig og sammen gå efter det sjoveste, uanset hvem der foreslår det," siger Louise Mieritz.

Ret hurtigt skrev de et nummer til Cirkusrevyen. I mellemtiden var Tammi Øst blevet engageret til revy på Det Kongelige Teater, og da Louise Mieritz og Tammi Øst holdt nytår sammen, blev de enige om at skrive noget sammen. Pludselig var de tre i gang på kryds og tværs, og ud af deres første ti numre kom syv af dem med i revyer det år. To i Cirkusrevyen og fem på Det Kongelige Teater.

JA, VI ER MORSOMME

Ud over at Tammi Øst som oftest står for at komponere musikken, har der endnu ikke indfundet sig en skabelon, hvor "du gør det, du er bedst til" og videre i den dur.

"Jeg kan bedst lide, når det er noget der vokser mellem os alle tre. De tre hjerner er sgu stærke sammen," siger Ditte Hansen, der i 2011 skal være med i Cirkusrevyen for sjette år i træk.

Tammi Øst har også tidligere været med i Cirkusrevyen og i sommerrevyen på Det Kongelige Teater. Louise Mieritz har endnu ikke været med i en decideret revy. Det som kommer tættest på, er Zirkus Nemo.

Hvordan skriver I noget sjovt?

"Jeg tænker aldrig på, at jeg skal skrive noget morsomt, når jeg går igang. Det er som om, jeg skal gå en anden vej og snyde mig selv til at mene noget alvorligt eller noget poetisk, og så ender det måske med at blive sjovt. Det begynder mere fabulerende, og så kommer jeg frem til det morsomme hen ad vejen," siger Tammi Øst.

Er kvinder overhovedet morsomme?

"Påstanden om at vi kvinder ikke er morsomme, er jo blevet gentaget så mange gange, at alle efterhånden tror på det. For at svare direkte, så jo, det er vi! Men jeg tror, at vi kan have lidt svært ved at grine af os selv engang imellem, så det gør vi ofte en pointe ud af i det, vi skriver."

Louise Mieritz mener, det begynder allerede i barndommen.

"Vi kan sætte ind på den måde, vi opdrager vores børn på. Det er jo pæn-pige-syndromet. Pigerne får præmier for at være pæne og ikke for at være langt ude og grimme. Det er et uforfængeligt land at gå ind i som kvinde."

Revyen skal tage temperaturen på samfundet. Og derfor duer det ikke, at det er mænd, der skriver langt hovedparten af teksterne, mener Pernille Sørensen, der her ses i Esbjergrevyen 2010 sammen med Gordon Kennedy, Michel Castenholt og Leif Fabricius.

MØDTE STOR SKEPSIS

En af de første nøgler til indflydelse er i det hele taget at være til stede ved revybordet. Selv hvis man er det, kan det være svært at blive hørt.

"Det handler om at være der. Have en plads ved bordet i forvejen. Så kan du med din krop overbevise folk om, at teksten er sjov – frem for at teksten bare ligger fladt på bordet," oplever Ditte Hansen.

Det tog lidt tid for Tammi Øst at slå døren effektivt ind. "Jeg kan huske den første læseprøve på Det Kongelige Teater, hvor jeg kom med vores fem numre. Jeg skulle læse dem op, og de andre sagde ikke et ord. Ikke et eneste grin kom der. Min hånd sad bare og rystede på Mac'en, kan jeg huske. I løbet af nogle møder blev stemningen bedre, men jeg synes, man var nærige med grin og komplimenter. Man kunne åbenbart ikke bare sådan lige komme anstigende der og tro, at det hele gik af sig selv," fortæller Tammi Øst.

"Stædige som ind i Helvede er vi heldigvis alle tre, så de blev hen ad vejen tvunget til at tage de forpulede numre," griner Ditte Hansen.

I mindst et tilfælde forstod Tammi Øst ikke afslaget. "De var meget kræsne, synes jeg. Der var endda et nummer, hvor jeg ville smide bukserne og alt muligt. Meget kræsne!" De tre griner nærmest i kor.

KVINDEN ER SIN KROP

Da grinene har lagt sig, indfinder der sig en alvor omkring kønsforskellen, for kvinden er jo sin krop, akkurat som en mand er det. "Når vi skriver tekster, vil du ikke bagefter kunne se, om de er skrevet af en kvinde eller af den mand, men på scenen betyder kønnet noget. Kvindekroppen er der jo, og både mænd og kvinder kigger på læber, hår, bryster og lår, mens der ikke dvæles på samme måde ved en mandsskikkelse. Vi er i højre grad vores krop. Der går et stykke tid, før man hører efter, hvad en kvinde siger, og det skal man vide, når man står på scenen," siger Ditte Hansen.

"Når jeg som kvinde siger "pik", giver det jo en anden effekt, end når en mand siger det. Man står jo på scenen med sit køn uanset hvad," siger Louise Mieritz.

Ditte Hansen ser lyst på fremtiden for de tre skrivesøstre: "I mange af de sammenhænge vi befinder os i, er vi den eneste kvinde. Mændene har imellem dem selv en tendens til at sige, "jamen det ordner vi to lige sammen til næste gang", og så sidder man der og er hægtet af. Derfor savnede jeg mine egne gutter, som jeg nu har fået i Louise Mieritz og Tammi Øst. Vi gør det bare ligesom mændene og forsøger at lade være med at psykologisere så meget og bare gå i gang med at producere," siger Ditte Hansen, og fortsætter: "Der er nogen der skal sige "gør det!" til os. Skuespillere er ofte for forsigtige med selv at skrive, men de fleste af os kan jo godt. Jeg havde Lars Knutzon til at sige det til mig i starten, og heldigvis lyttede jeg til ham." ■

LANGT TIL LIGESTILLING

Pernille Sørensen har ved at læse alle programmerne fra landets revyer i 2010 talt op, hvor mange kvinder og mænd, der er på de forskellige arbejdsområder.

På skuespillersiden går det bedst for ligestillingen med knap fire kvinder ud af ti. Når det gælder teksternes oprindelse stammer mindre end to ud af ti fra kvinder.

	Mænd	Kvinder	Kvinder %
Skuespillere	38	23	38 pct.
Instruktører	11	3	21 pct.
Tekstforfattere	248	50	17 pct.
Kapelmestre	13	1	7 pct.

“ Når jeg som kvinde siger ”pik”, giver det jo en anden effekt, end når en mand siger det. Man står jo på scenen med sit køn uanset hvad. ”

Louise Mieritz

I december havde Ditte Hansen, Louise Mieritz og Tammi Øst snigpremiere på nyt selvskrevet materiale under titlen "Alice" – en rund times humoristiske og alvorlige indspark til begge køn om kvindekønnet. Forestillingen spillede på Husets Teaters som en del af 12 kabaretaftener med den samlede titel "Rød nat i den brune Kødbj". Foto: Morten Bonde

REVY I NÆSTE NUMMER

Af pladshensyn bringer vi først i næste nummer den artikel om den genopstandne Hjørring Revy, som vi ellers tidligere har varslet til februar-nummeret.

Læs om, hvordan erhvervslivet er gået aktivt ind i genrejsningen af den historiske revy - og om hvordan revy-holdet balancerer samarbejdet med erhvervslivet.

Kostumearkivet på Teatermuseet. Foto: Asger Bonnevie

ARKIVERNES GYLDNE GEMMER

RESEARCH KAN VÆRE EN VIGTIG DEL AF FORBEREDELSENE TIL FILM- OG TEATERROLLER ELLER TIL ET MANUSKRIFT. DER ER MASSER AF GAMMELT GULD AT HENTE I EN RÆKKE DANSKE ARKIVER ELLER PÅ NETTET. DER ER STOR FORSKEL PÅ, HVOR MEGET DE ENKELTE ARKIVER BRUGES AF SCENEKUNSTNERE OG INSTRUKTØRER. SCENELIV GUIDER DIG HER IGENNEM DE GYLDNE GEMMER.

Af Jacob Wendt Jensen

■ Hvad er der dybest nede i arkiverne? Nisser, støv eller en tudsegammel bibliotekar med krum ryg? Ingen af delene forhåbentlig. Til gengæld er der bøger, tidsskrifter, avisartikler, teater- og filmmanuskripter, brevsamlinger, scrapbøger, hørespil, tv-film, plakater, filmstills og meget mere. Kun fantasien sætter grænser for, hvordan man kan få orden i sin dokumentation, inden teaterstykket eller filmrollen skal skabes.

En af grundene til, at mange måske ikke når i arkiverne er, at man ikke ved, hvad der gemmer sig i dem. Og er det nu svært at få adgang? Nej, lyder det korte svar. Samtidig er store dele af kulturarven i gang med at blive digitaliseret, og det giver i stigende grad mulighed for at få adgang via sin egen computer.

FÅ SKUESPILLERE OG INSTRUKTØRERE

Arkiver er formentlig også det nærmeste, vi nogensinde kommer på en tidsmaskine. På den baggrund overrasker det Pernille Schütz, leder for biblioteket og billed- og plakatarkev i Det Danske Filminstitut, at der hos hende kommer relativt få skuespillere, instruktører og manuskriptforfattere på besøg.

"I betragtning af at vi har manuskripter fra alle de vigtigste danske film, undrer det mig, at jeg ikke ser særlig mange skuespillere og instruktører i biblioteket og i arkiverne. Til gengæld har vi mange andre besøgende lige fra filmfans, der bare gerne vil se en stribe stillfotografier med Ghita Nørby, til forskere fra USA, der gerne vil have dækket en glemt vinkel på Carl Th. Dreyer i en phd-afhandling", forklarer Pernille Schütz.

Arkiv på Det Kgl. Bibliotek.

Det Danske Filminstitut har netop lanceret et website, hvor store dele af Dreyer-arkivet er tilgængeligt digitalt.

Hovedparten af de besøgende på biblioteket er universitetsstuderende men også journalister og forfattere graver, systematiserer og sammenfatter deres observationer, hvor der er ro til research og fordybelse. Både bøger, avisudklip, plakater og filmstills er akkurat lige så tilgængelig som bøgerne på et offentligt bibliotek. Alle film fra den gammelkendte Statens Filmcentral er også til at se ligesom en del tv-udsendelser og spillefilm.

OVERSÆTTELSER OG MANUSKRIPTER

Anne Ørbæk Jensen er leder af Musik- og Teatersamlingen på Det Kongelige Bibliotek, der ofte bliver brugt til alt fra studieopgaver til research af teaterfolk.

"Vores bibliotek og arkiv bruges meget af skuespillere, der skal til optagelsesprøver, for de skal bruge gamle manuskripter. Det bruges også flittigt af instruktører og teaterchefer, når de skal genopføre gamle stykker. De skal studere originalmanuskripterne, og de vil måske danne sig et overblik over, hvilke oversættelser af et udenlandsk stykke, der er det bedste grundlag for en nyopsætning", siger Anne Ørbæk Jensen.

Alt fra studerende på Teatervidenskab til teaterfolk, der skal nærstudere et bestemt repertoire, kommer på Det Kongelige Bibliotek.

"Vi har en god kontakt til teatrene i forhold til at levere materiale til os, og den ordning er vi meget glade for. Det er min erfaring, at teatercheferne og instruktørerne er flittige til at låne materiale hos os, som skuespillerne kan benytte ude på teatrene i arbejdet med stykkerne. Vi har en unik samling af ny dansk dramatik og oversættelser af udenlandsk dramatik, og så er der jo kassevis af materiale fra det københavnske teaterliv fra 1850 og frem, hvoraf flere teatre ikke eksisterer længere", vurderer Ørbæk Jensen.

I bibliotekets samlinger af billeder, breve og scrapbøger ligger der også kassevis af teaterrelateret researchmateriale.

" I betragtning af at vi har manuskripter fra alle de vigtigste danske film, undrer det mig, at jeg ikke ser særlig mange skuespillere og instruktører i biblioteket og i arkiverne "

Pernille Schütz, Det Danske Filminstitut

SATSER PÅ NETTET

Teatermuseet i Hofteatret har også dybe arkivsamlinger. Man udlåner flittigt til forskellige teatre. Grønnegårdsteatret og Mammuteatret har tidligere spillet forestillingen "Ludvig" – om Ludvig Holberg – og gør det igen her i løbet af foråret. Til stykket har man lånt gammeldags vindmaskiner og regnmaskiner for at være så autentiske som muligt.

"Historisk set var vi en privatsamling og har siden fået mere systematik i arkiveringen, efter vi blev en offentlig institution. Derfor har vi en stærkt varieret samling med alt fra rekvisitter over teateranmeldelser fra aviser til private brevvexlinger, rejsekildringer og dagbøger. Der eksisterer også lyd fra en del gamle teaterstykker på 78'er-plader", siger Peter Christensen Teilmann, der for få måneder siden kom til som ny chef for foretagendet.

Museet planlægger indenfor en overskuelig fremtid at gøre store dele af samlingen tilgængelig via internettet, så det bliver muligt at se billeder og høre lyd på museets hjemmeside. Ligesom en mere nøjagtig kortlægning af arkivet er i gang overvåget af Nationalmuseet. ■

DET KAN DU FINDE I ARKIVERNE

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Landets teatre og teaterfolk har gennem tiden været flittige til at indlevere manuskripter, oversættelser, noder og meget andet til Det Kongelige Bibliotek. Du kan få et overblik over samlingerne på: kb.dk/da/nb/samling/dra/index.html, men her er en forsmag:

- Hørespil fra Radioteatret.
- Arkiver fra gamle teatre som Dagmar-teatret, Folketeatret, Casinoteatret og mange flere.
- Skuespilleres manuskriptsamlinger med kommentarer. Poul Reumert, Henrik Bentzon, Jesper Langberg, Erling Schroeder osv.
- Nodesamlinger med relation til teaterverdenen.
- Revytekster.
- Komplet samling af skuespil fra DR's tv-teatret.
- Teaterkritikeres arkiver. For eksempel fra Jens Kistrups og Frederik Schyberg.
- Avisarkiv med alle landets aviser på mikrofilm.

DET DANSKE FILMINSTITUT

I biblioteket på Det Danske Filminstitut findes en af verdens største samlinger af litteratur om film og tv. Ud over bøger findes der filmmanuskripter, still-fotos, plakater og pressemateriale om film gennem tiderne. du kan læse mere på dfi.dk/Filmhuset/Biblioteket.aspx, hvor man har været meget flittige til at beskrive gemmerne, men her er nogle højdepunkter:

- 70.000 bøger om film, tv, video og massemedier.
- 900 tidsskrifter hvoraf 250 udgives i dag.
- 20.000 filmprogrammer.
- 1,5 mio. avisudklip om skuespillere og film.
- Database over avis anmeldelser af alle danske film.
- Særsamlinger om Asta Nielsen, Clara Pontoppidan, Ebbe Rode, Erik Balling, Nordisk Film og meget mere.
- Nyt omfattende website om Carl th. Dreyer.

TEATERMUSEET I HOFTEATRET

Kun omkring en tiendedel af materialet i Teatermuseets arkiver vises frem i løbende udstillinger. I arkiverne ligger andre ni tiendedele, der er sorteret i afgrænsede magasiner gennem de seneste år, og det gør, at man let kan få det frem til studie- og researchbrug. Læs mere på teatermuseet.dk. I arkiverne på Christiansborg Ridebane ligger blandt andet:

- Arkiv med teaterprogrammer.
- Bibliotek med teaterlitteratur.
- Magasin for malerier og teatertegninger.
- Personarkiver.
- Arkiv med teateranmeldelser.
- Brev- og manuskriptarkiv.

ANDRE ARKIVER

REVMUSEET – revymuseet.dk

Her ligger revyhistorisk arkiv med en stor samling af lydoptagelser fra revyer og der findes også scrap-bøger, originalmanuskripter, plakater, fotos og kostumer.

NATIONALFILMOGRAFIEN

dfi.dk/faktaomfilm/nationalfilmografien.aspx
Oversigt over skuespillere og danske film med indhold fra Morten Piils skuespillerleksikon.

DANSKE FILM – danskefilm.dk

Forbløffende grundig oversigt over danske film og skuespillere.

YOUTUBE – youtube.com

De fleste forbinder YouTube med billedklip, og dem er der da også ganske mange af, men der er også lagt mange lydklip ind til fri researchbrug.

DR BONANZA – dr.dk/bonanza

Antallet af gamle tv-serier, underholdningsprogrammer og portrætter som DR lægger ud til fri afbenyttelse er stærk stigende og gratis på nettet.

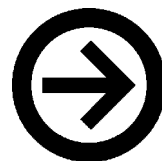
KULTURPERLER – kulturperler.kb.dk

Samlet overblik over den del af kulturarven i Danmark, der foreløbig er blevet digitaliseret.

DIGITAL BEVARING – digitalbevaring.dk

Lidt mere nørdet hjemmeside om digital bevaring af data i blandt andet offentlige institutioner. Mange artikler og tips.

Filminstituttets bibliotek. Foto: Per Morten Abrahamsen.

GAMLE KOMIKERE GENOPSTÅR

DIRCH PASSER DUKKER OP PÅ BÅDE NØRREBRO TEATER TIL FORÅRET OG I BIOGRAFERNE TIL EFTERÅRET. TEATERSTYKKET OG FILMEN BØD PÅ TO VIDT FORSKELLIGE RESEARCHOPGAVER.

■ Idéen til teaterstykket "Kjeld og Dirch" stammer fra Jonathan Spang og Kitte Wagner. De bad manuskriptforfatter Vivian Nielsen om at skabe en sammenhængende historie ud af kærligheden og kemien mellem Dirch Passer og Kjeld Petersen – et stykke, der også har Jonatan Spang og Anders Matthesen som medforfattere.

"Min primære research gik i retning af optagelser på cd med Kjeld og Dirchs numre, film med de to og diverse videoklip. Jeg læste naturligvis også et par ældre biografer – for eksempel den af Malin Lindgren. Derudover var der også en opgave i via Revymuseet at klare rettighederne til nogle af de gamle sketches, som vi dog, som det ser ud lige nu, ikke kommer til at bruge alligevel", fortæller Vivian Nielsen.

Sceneliv har fanget hende dagen før læseprøvernes start med instruktør Heinrich Christensen og de to skuespillere. Stykket kan nå at tage uventede drejninger fra nu af og til premieren 5. marts, da Jonathan Spang (Dirch) og Anders Matthesen (Kjeld) nu skal ind og sætte deres humoristiske fodspor. Stykket spiller til og med 30. april.

"Vi har skabt en drømmefortælling, der belyser de to geniers samarbejde, og derfor var det begrænset, hvad vi havde brug for at finde frem af biografiske detaljer. Vores research er mere gået i retning af de berømte sketches og bliver en fortælling om, hvordan man kan blive opslugt af sit arbejde og det svære spørgsmål om, hvorvidt man lever mest i sit arbejde eller i sit privatliv, som mange af os bakser med", siger Vivian Nielsen.

FRA YOUTUBE TIL DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Til september får vi også en spillefilm om Dirch Passer. Instruktør Martin Pieter Zandvliet ("Applaus") har skrevet manuskriptet sammen med Anders Frithiof August, der i sin tid foreslog filmen om Dirch

“ Jeg var på Det Kongelige Bibliotek for at læse originalmanuskriptet til teaterstykket ”Mus og mænd”. Derfra gik turen til YouTube, hvor jeg blev overrasket over så meget Dirch Passer har lavet. ”

Anders Frithiof August

Passer. De to forfattere har ikke talt med folk, der har kendt Dirch Passer. De var bange for, at dem der er tilbage, havde et for sentimentalt forhold til den store skuespiller. Materialet i arkiverne er noget mere neutralt, vurderede de.

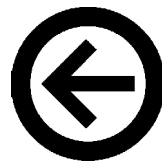
”Jeg læste de biografier, der er skrevet om Dirch Passer. Der er taget nogle valg af forfatterne, så de er lidt farvede, men de har været praktiske til de faktuelle oplysninger. Fakta skal naturligvis være i orden”, siger Anders Frithiof August, og fortsætter:

”Jeg var på Det Kongelige Bibliotek for at læse originalmanuskriptet til teaterstykket ”Mus og mænd”. Derfra gik turen til YouTube, hvor jeg blev overrasket over så meget Dirch Passer har lavet. Hvor meget han rent faktisk arbejdede, og hvor meget han har været med i. Der er ikke så mange filmklip med Kjeld Petersen og især ikke med Kjeld og Dirch på scenen, men der ligger mange lydclip på YouTube og dem har jeg alle sammen hørt. Det var en vigtig kilde”.

Den største overraskelse for August i researchfasen var, at Dirch Passer på trods af sin berømmelse formåede at holde en afstand og være et privat menneske. Selv om Ekstra-Bladet gik til ham, når han blev skilt, så var det på en slags høflig afstand. Faktisk synes August, at meget af det han læste om Dirch, var som at læse om Kongehuset.

For August handler det at skrive et manuskript da også om at få fat i så mange oplysninger som muligt for derefter at glemme dem, når først man begynder at skrive. ■

DIRCH PÅ SCENEN OG LÆRRDET

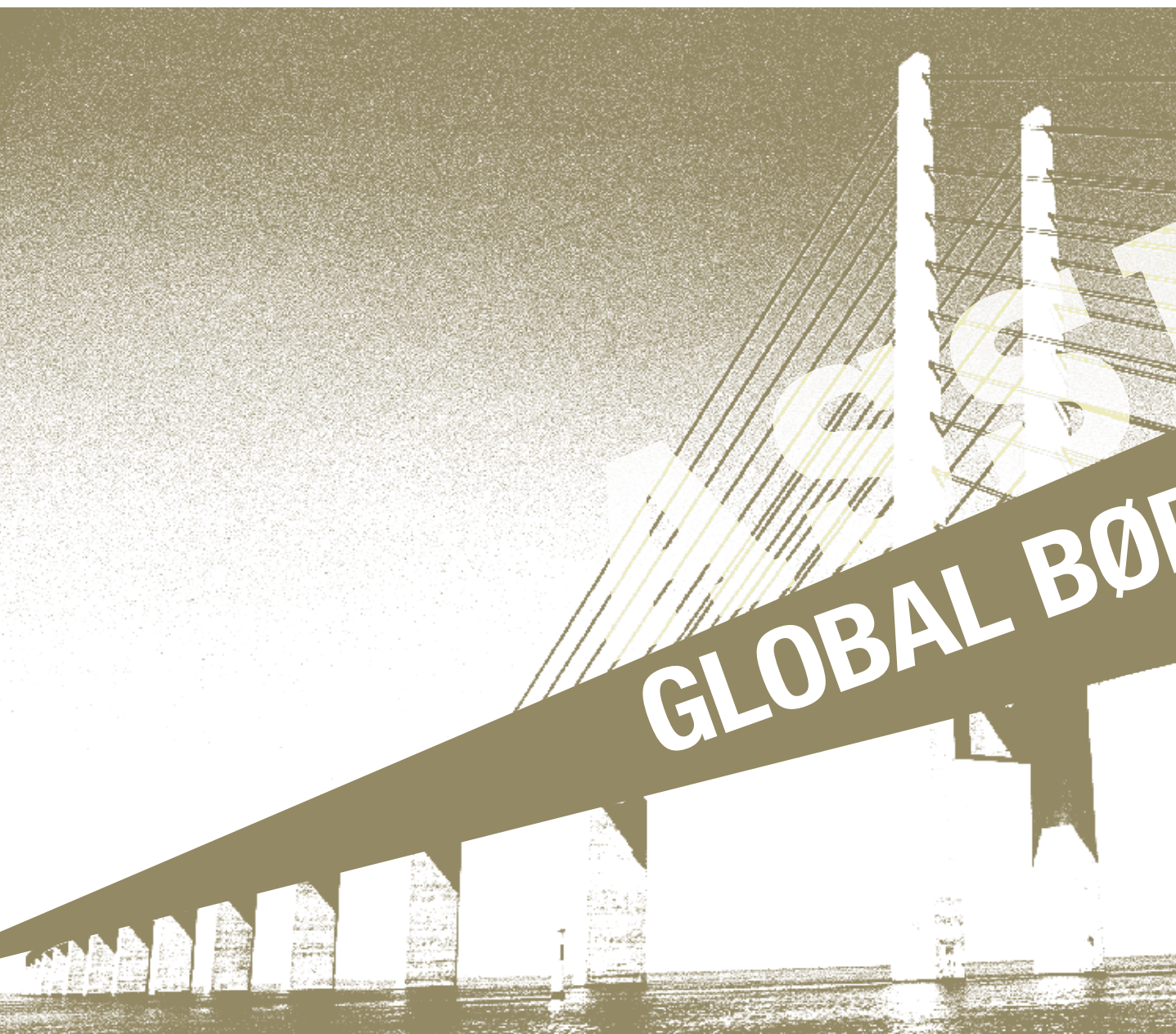
❗ Nørrebro Teater har premiere på "Kjeld og Dirch" den 5. marts. Det er historien om et særligt venskab og et helt ualmindeligt produktivt makkerskab. Anders Matthesen spiller hovedrollen som Dirch Passer, mens Jonatan Spang skildrer Kjeld Petersen. Vivian Nielsen har skrevet manuskriptet.

❗ Filmen "Dirch" får efter planen premiere 29. september. Hovedrollen som Dirch spilles af Nikolaj Lie Kaas, mens Kjeld Petersen spilles af Lars Ranthe. Instruktør er Martin Peter Zandvliet.

Manuskriptet til filmen "Dirch" bygger primært på research i bøger og arkiver. Forfatterne har med vilje helt afstået fra at tale med folk, der har kendt Dirch Passer.

Foto: Jesper Tøffner

ØRESUND BLIVER TIL BØRNESUND, NÅR VERDENS STØRSTE INTERNATIONALE BØRNETEATERFESTIVAL RYKKER TIL KØBENHAVN OG MALMØ. EN MODIG FESTIVALKOMITE HAR INSISTERET PÅ AT VISE NYSKREVET TEATER MED GEOGRAFISK SPREDNING, SET FLERE END 600 FORESTILLINGER FRA ALLE KONTINENTER OG UDVALGT 27. EN PROCES HVOR DE TO DANSKE MEDLEMMER AF KOMITEEN HAR VÆRET FLØJTENDE UENIGE, FOR HVAD ER EGENTLIG GODT BØRNETEATER?

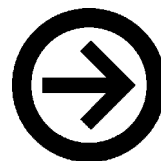
Af Johan Seidenfaden

■ Hvert tredje år siden 1965 har den verdensomspændende børneteaterorganisation, ASSITEJ, forvandlet en by til mekka for teaterglade børn og udvekslingsivrige teaterfolk. Fra den 20. til den 29. maj 2011 får Øresundsregionen æren.

Det er en stor ting og har sat den danske og den svenske værtsorganisation på arbejde. Festivalkomiteen har set flere end 600 forestillinger – enten på rejser til diverse festivaler eller på de hundredvis af dvd'er som kontoret i Farvergade i København har modtaget fra hele verden. Det har givet et helt unikt indblik i den globale børneteaterscene anno 2011. Den danske formand for ASSITEJ2011, Michael Ramløse, har set komiteen over skulderen og giver denne karakteristik:

"Børneteater kan groft sagt gå to veje: Den kan følge i hælene på det meget underholdningsprægede, som vi kender fra film og tv, og så kan man vælge at gøre det modsatte. Der er noget, der tyder på, at børneteater rundt omkring i verden er ved at være en reaktion på denne her underholdningsindustri."

ASSITEJ har besluttet, at al dramatik på dette års festival skal været skrevet og udviklet i perioden 2000 til 2010. En gennemgang af tidligere festivalers programmer viste, at 50 til 60 procent af forestillingerne var klassikere eller adaptioner af klassikere. Det skal være slut med H.C. Andersen, Shakespeare, Ibsen og de russiske folkeeventyr.

NETEJ

RNETEATER-INVASION I KØBENHAVN OG MALMØ

"Last Supper", Eede Theatre Group, Iran.

“Der er rigtigt mange lande, hvor man stadig ikke har forstået, at man kan lave godt børne- og ungdomsteater. Man tror, at børn er barnlige og lidt nogle idioter”

Catherine Poher

Sobrevento - "Almost Nothing", Brasilien.

"Vi vil gerne vide, hvad der rører sig ude i verden lige nu. Hvad er det for kunstneriske, moralske, politiske emner, man kaster sig over?" forklarer Michael Ramløse.

Instruktør, manuskriptforfatter og skuespiller i teatergruppen Batida, Søren Valente Ovesen, er den ene af festivalkomiteens danske medlemmer og en af ideens bagmænd. Og scenen trænger til et spark bagi, mener han.

"Mange gange vælges klassikerne af økonomiske og statusmæssige grunde – man har ligesom solgt billetterne på forhånd – hvorimod det er meget mere risikabelt at skrive og opføre et stykke med en helt ny historie," forklarer han.

KLASSISK – IKKE ALTID GAMMELDAGS

Men det er en beslutning, der er faldet komiteens andet danske medlem, scenograf og instruktør Catherine Poher, for brystet. Nyskrevet er ikke nødvendigvis nyt, og klassisk er ikke nødvendigvis gammeldags, indvender hun.

"Argumentet har været, at det skal være nyskrevet, fordi det skal være mere nytænkende og sætte fokus på nogle teatre, der tør at lave noget, der ikke er klassisk. Men jeg har oplevet teatre, der nyfortolker klassiske eventyr, hvor det er enormt spændende, og jeg har oplevet nye stykker, der er enormt gammeldags," siger Catherine Poher.

"Man kunne for eksempel have lavet en hel Rødhætte-festival med fem fantastiske Rødhætte-forestillinger, der alle var meget nytænkende og kreative fortællinger af høj kvalitet," fortsætter hun.

Søren Valente Ovesen har også hæftet sig ved denne overrepræsentation af Rødhætter.

"Altså jeg ved ikke, hvor mange Rødhætter vi har haft, i hvert fald 25 eller 30, som trods de officielle kriterier er blevet sendt ind til os. Så kan du forestille dig, hvor mange der findes derude."

Beslutningen om at insistere på nyskrevet dramatik har været den rigtige, mener han. Det er ikke en festival imod klassikere, men klassikerne har blinde punkter, og det er vigtigt at stimulere de nye stemmer.

Men Søren Valente Ovesen medgiver, at prioriteringen af nyskrevne stykker ind i mellem har haft en pris.

"Det kommer måske til at betyde, at kvaliteten af nogle af forestillingerne er ringere. En klassiker har været igennem mange års fortolkning, og så er den blevet klassiker på baggrund af mange tusind forestillinger, hvorimod ny dramatik skal stå på sine egne vaklende ben, så derfor er det ikke altid, at det er så perfekt," siger han og tilføjer:

"Men nu står vi med 27 forestillinger som alle er nye. Det er fantastisk. Der er dog én Rødhætte, der har sneget sig ind, da flere, der har set den, insisterede på, at det var et fantastisk stykke teaterkunst."

HELE VERDEN SKAL VÆRE MED

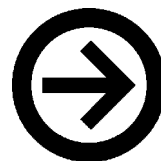
Specielt de nordiske lande har i flere år været utilfredse med, at ASSITEJ's festivaler havde en tendens til at favorisere det land eller det kontinent, hvor de blev afholdt. Ofte var der ingen forestillinger fra Afrika og stort set ingen fra Asien og Sydamerika. Det er der nu blevet rettet op på. Alle ASSITEJ's 80 underorganisationer er til stede, og festivalen kan præsentere et bredt og stærkt program med flere forestillinger fra alle verdens kontinenter.

"Det er første gang i festivalen historie, og rigtigt mange forskellige nationaliteter står bag workshops og festivalens andre faglige arrangementer," siger en stolt Michael Ramløse.

Ikke desto mindre har det været en sej kamp at finde forestillinger af høj nok kvalitet fra alle dele af verden – og i enkelte tilfælde umuligt," forklarer Søren Valente Ovesen.

"Vi har for eksempel ikke kunne finde noget fra hele Østeuropa. Vi har fået en masse fra dem, men det er meget traditionelt og umoderne," siger han og kommer så i tanker om endnu en "verdensdel", der ikke har teater med til København eller Malmø:

"Det er i øvrigt kuriøst, at vi intet har fra USA. Altså USA er en ørken. Meget af det er voksne mennesker med smækbukser

Theater an der Parkaue - "Why Do Things Get In A Muddle", Tyskland.

og påsyede lapper, der render rundt og skaber sig. Og så er de så bonerte, alt skal være så korrekt: Er der en hvid mand, skal der også være en neger, og en neger må ikke bande, og der er ingen, der må ryge. Sex må ikke omtales på nogen måde," siger han.

Catherine Poher, er decideret skuffet over det generelle niveau. Det ville have været svært at finde mange flere forestillinger, hvor kvaliteten var høj nok, mener hun.

"Det er noget værre lort det meste af det. Jeg gik ind i det her med meget høje forventninger, og det har været deprimerende at se, hvor meget der stadig er helt gammeldags og

Théâtre Le Clou - "Starved", Canada.

dårligt. Sådan noget med mennesker på 50 år, der er klædt ud som kyllinger – det er helt håbløst, og der er meget af det," siger Catherine Poher.

Problemet er, påpeger Catherine Poher, at kun få steder i verden har børneteater så høj status – både politisk og fagligt – som det har i Danmark. Og kommer man uden for Europa står det ofte helt grelt til.

"Der er rigtigt mange lande, hvor man stadig ikke har forstået, at man kan lave godt børne- og ungdomsteater. Man tror, at børn er barnlige og lidt nogle idioter. Og i mange lande har børneteater ikke politisk opbakning, og det gør, at de folk, der laver børneteater er meget overladt til sig selv".

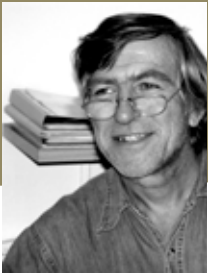
For at få teater med fra visse lande har det været nødvendigt at skele til voksenteaterscenen. Søren Valente Olesen nævner Kina som eksempel.

"Jeg har set så mange kinesiske forestillinger, der er elendige. Det ender altid med, at der bliver delt flødekarameletter ud til børnene, og for dem er det sådan en familiefest. Men vi har fundet et teater i Shanghai, der har en voksenteaterforestilling, der sagtens kan bruges til unge," forklarer han.

Og det samme gælder en brasiliansk og en iransk forestilling. Bagtanken er, at ved at lokke disse grupper med til festival kan man åbne deres øjne for, at børneteater kan nyde større anseelse, end den måske gør i deres hjemlande.

Den 17. ASSITEJ-festival er en unik mulighed for at opleve nyskrevet, relevant børneteater fra alle verdensdele. De udvalgte forestillinger er med de kræsne komitemedlemmers ord smukke, poetiske, rå, rørende, filosofiske, kontroversielle og med fantastisk scenografi og musik. Men vil man se verdens bedste børneteater, er man nødt til at se mere end én forestilling. Kunst er en subjektiv størrelse – også børneteater. ■

MICHAEL RAMLØSE

anbefaler workshops:

Whose theatre is it anyway?

ASSITEJ UK sætter fokus på teater for og med handicappede. En dag med forskellige workshops, optrædener og foredrag med teoretikere og praktikere. Dato: 22. maj.

Teater til Beslans børn:

ASSITEJ Rusland har lavet et projekt, der hedder "Teater til Beslans børn", til børnene, skolelærerne og forældrene, der oplevede, at en skole blev angrebet af terrorister i september 2004. Det er en måde at komme videre på efter sådan en oplevelse, hvor teater kan gøre en forskel. Der vil komme psykologer, der har været med i projektet, og skolelærere – ud over selvfølgelig teaterfolk – og fortælle om projektet. Jeg har været derovre og se deres arbejde, og det var en dybt forfærdeligt og meget opløftende på samme tid. Dato: 24. maj.

The pleasure of failing:

En improvisationsworkshop med den tyske instruktør, Volker Quandt, der har arbejdet i Danmark og Sverige i 70'erne og 80'erne. Inspireret af teatersport. Dato: 26.-27. maj.

Work and play: En workshop med instruktør Alex Byrne, leder af teatret New International Encounters. Han er meget spændende og meget ekspressiv. Hans tilgang er ofte baseret på romanforlæg men med en meget legende og teatralisk form. Flere danske børne- og ungdomsteatre har allerede arbejdet med ham.

Dato: 22., 23. og 24. maj.

Flere workshops bliver lavet i samarbejde med efteruddannelsen på Statens Teaterskole. Se den samlede liste på www.assitej2011.info.

SØREN VALENTE OVESEN

anbefaler forestillinger:

Almost Nothing (Brasilien, 12+)

En smuk og poetisk blanding af dukketeater og almindeligt teater med skuespillere. Det handler om livet og døden og foregår i nordøstbrasilien med flotte og overraskende scenografiske løsninger og meget smuk musik, der måske spilles live – det kommer an på økonomien.

The Last Supper (Iran, 10+)

En blanding af komik og poesi, der handler om fem soldater, som bliver sendt i krig. Det foregår alt sammen i et stort jernstillads. Helt uden ord. I Iran er den politisk kontroversiel, fordi den skildrer krigen uden at forherlige og er et modbillede til den heroiske krig, som de iranske magthavere opererer med.

How Can We Tell It? (Tyrkiet, 6+)

En gammel digter der skal fortælle en historie for et barn. Han præsenterer igen og igen barnet for nogle klassikere, som barnet bliver ved med at forkaste. Det er to skuespillere og en dukke og skyggeteater. Skide veludført, en fornøjelse at se på.

Open Circle (Litauen, 14+)

8-10 unge skuespillere, der arbejder med 50-100 historier baseret på deres egne liv. Hver aften ryster de posen og skaber en ny forestilling.

CATHERINE POHER

anbefaler forestillinger:

Prime (Holland, 13+)

En rigtig god danseforestilling uden scenografi i en gymnastiksal, hvor unge mennesker viser livet. Det er meget, meget rå og meget menneskeligt lavet.

Why Do Things Get in a Muddle?

(Tyskland, 10+)

En filosofisk forestilling om, hvordan kan det være, tingene er, som de er. Det er filosofi på højt plan. En meget teksttung forestilling, men den er så spændende og scenografisk fantastisk.

Starved (Canada, 14+)

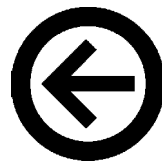
En flot tekst om det at være i pubertet, og at man gerne vil have at verden er perfekt. At man ikke vil gå på kompromis. En meget flot skrevet forestilling.

The Last Supper (Iran, 10+)

En meget rørende forestilling, hvor flere mænd fortæller om krig.

ASSITEJ2011 har fået tilsendt hundrevis af DVD'er med børneteater fra hele verden i forbindelse med udvælgelsen af forestillinger til programmet.

Sobrevento - "Almost Nothing", Brasilien.

INTERNATIONALT OG DANSK/SVENSK

! Festivalens udbud af forestillinger er mere globalt end nogensinde. I alt deltager 26 forskellige nationer.

Det er ikke nogen hemmelighed, at dansk og til dels også svensk børneteater anses for at være noget af verdens bedste. Derfor er den 28. og 29. maj sat af til en kavalkade med 10 danske og 10 svenske forestillinger.

Læs mere om alle forestillingerne og den dansk/svenske kavalkade på www.assitej2011.info

SPROGBARRIEREN

! Med børneteater fra 26 forskellige nationer opstår en sprogbarriere. Arrangørerne vil gerne have, at grupperne optræder på deres eget sprog, men vil gøre rigtigt meget for at sikre at sprogbarrieren ikke ødelægger oplevelsen:

- For de helt små betyder det sproglige mindre, så det er sjældent et problem.
- For de lidt ældre vil der være forsøg med tekstning, som man kender det fra operaer.
- For den aldersgruppe, der har et sprog men som ikke kan læse, vil arrangørerne vurdere fra forestilling til forestilling, hvordan man kan gøre. Man kan for eksempel dele forestillingen op i sekvenser, hvor en dansk fortæller indleder hver sekvens med kort at fortælle, hvad der skal ske.

ASSITEJ

! ASSITEJ er den internationale organisation for teater for børn og unge (Association Internationale du Theatre pour l'enfance et la Jeunesse). Organisationen er tilknyttet UNESCO og består af et netværk af tusinder af teatre, organisationer og enkeltpersoner i ca. 80 lande. Netværket er grundlag for en udveksling af tanker og ideer fra teatermennesker over hele verden for at fremme de kulturelle rettigheder for børn og kvaliteten af scenekunst for børn i hele verden.

“ Det er i øvrigt kuriøst, at vi intet har fra USA. Altså USA er en ørken. Meget af det er voksne mennesker med smækbukser og påsyede lapper, der render rundt og skaber sig. ”

Søren Valente Ovesen

TEATER OM INTEGRATION PÅ PUBLIKUMS HJEMMEBANE

ODENSE TEATER RYKKEDE UD I VOLLSMOSE KULTURHUS FOR AT SPILLE FOR ET PUBLIKUM, DER NORMALT IKKE ER AT FINDE PÅ SÆDERNE I BYENS TEATER. DER BLEV TAGET GODT IMOD FORESTILLINGEN, OG DET UDLØSTE TO EKSTRAFORESTILLINGER, MEN OM DET GIVER FLERE NYDANSKERE I TEATRET MÅ TIDEN VISE.

Af Torben Svane Christensen Foto: Odense Teater/Presserum

■ Det er aften i Vollsmose, og centervagten i centret, der også rummer Vollsmose Kulturhus, ruller metalgitteret ned ind til området med butikker. På 1. sal står der også en centervagt – blot på scenen. Vagt Flemming spilles af Mikkel Bay Mortensen, og hans figur understreger, at han er tredje-generations centervagt, hans far og farfar var også center-vagter, og så hed de også Flemming.

Vi overværer Odense Teaters kabaret Nytårsfesten 2011, som teatret i januar spillede i bydelen Vollsmose.

"Billetsalget gik noget sløjt i begyndelsen, og vi frygtede, at vi skulle spille for 20 mennesker, men det endte med, at vi spillede udsolgte forestillinger," siger Mikkel Bay Mortensen, der med virkede i kabareten.

Det var Odense Teaters teaterchef Michael Mansdotter, der fik ideen om at lave en forestilling i Vollsmose for at vise det kunstneriske flag for et nyt publikum, og skuespiller Peder Dahlgaard var med på ideen.

"Vi gjorde det for at opdyrke et nyt publikum, og vi har valgt Vollsmose-området, fordi vi ved, at her bor folk både nydanske-re men også danskere, der ikke kommer så meget i teateret," siger han.

Men forventer han så en lind strøm af Vollsmose-borgere i Odense Teater efter fremstødet i en af landets ghettoer?

"Det her har været et pionérprojekt. Om det har en effekt på sammensætningen af publikum på den lange bane, må tiden vise. Men jeg tror da, at borgere i Vollsmose, der har set vores forestilling, har fået lyst til mere teater, end hvis vi ikke havde lavet forestillingen," siger han.

LOKALT ISLÆT

I forestillingen var der også indslag med beboere fra Vollsmose. En af gæsterne er Alaa Abdol-Hamid, der bor i Vollsmose og går på Syddansk Universitet.

"Jeg har kørt som cykelguide i Vollsmose. Jeg blev kontaktet af Peder Dahlgaard, der spurgte, om jeg ikke ville være med, og jeg synes, det er godt, at teateret laver et stykke, der tager fat på emnet integration," siger hun.

I hendes egen optræden slår hun blandt andet på, at hun havde det svært med at flytte til Vollsmose fra et andet sted, nemlig helt fra Sønderjylland, hvor hun er opvokset.

Udover Alaa Abdol-Hamid medvirkede RaZor, The Don & Double \$ og koret kendt fra tv: Stemmer fra Vollsmose.

Peder Dahlgaard er godt klar over, at de lokale optrædere har en stor del af æren for, at der har været spillet for fulde huse 16 forestillinger samt to ekstra forestillinger i en sal med

plads til 80 tilskuere.

"Ja, da! Det har da helt klart haft den effekt, at deres venner, familie og bekendte er kommet, og vi kunne sagtens have spillet flere udsolgte forestillinger," siger han.

Han kendte til Vollsmose i forvejen og kunne også se et potentiale for et nyt publikum, og at der var basis for at skaffe gæsteoptrædere til en forestilling.

"Jeg har været konferencier til en ramadanfest inde i Odense, og så hvor meget energi og knald, der var på de optrædere en mandag formiddag," siger Peder Dahlgaard.

TRO PÅ DET!

Det var helt bevidst, at forestillingen ikke skulle tage udgangspunkt i den politiske virkelighed, som fremføres af politikerne i medierne.

"Politikerne er efter min mening med til at iscenesætte en virkelighed, der kun er med til at gøre problemerne større, når de hele tiden snakker om ghettoer og de andre. Det var ikke det, vi ville med forestillingen. Vi ville lave en fest og lave en forestilling, som publikum og vi kunne være fælles om. Og når vi spillede for en fyldt sal med arabiske mænd, kvinder med tørklæder og for danskere, hvor de alle rejste sig op og klappede, da vi var færdige, havde jeg følelsen af, at missionen var lykkedes," siger han.

Forestillingen handlede om integration på kryds og tværs af nydanskere, etniske danskere og blev afspejlet i musikken, der både var dansk og arabisk.

"Men integrationen går jo begge veje. Der bor også danskere i Vollsmose, der ikke kommer i Odense Teater, og vi har da også set, at publikum fra andre steder i Odense, der normalt kommer i Odense Teater har taget turen til Vollsmose for at se forestillingen," siger Peder Dahlgaard.

Han opfordrer andre til at forsøge sig med tiltag, der kan skabe opmærksomhed om de oplevelser, et teater kan give.

"Tro på, at der er et publikum i Mjølnerparken og Gellerup-parken og andre steder, som vi som teaterfolk kan få i tale. Brug andre rum end den traditionelle teaterscene og lad vær med at gå ind i den politiske debat. Vi lykkedes med vores forestilling, blandt andet fordi vi har inddraget de mennesker, der bor i Vollsmose." ■

Christine Gaski, Mikkel Bay Mortensen,
Johanne Dal-Lewkovitch, Mads Nørby.
Foto: Odense Teater

*Det er vigtigt at tro på, at der er et publikum,
som teatret kan få i tale – også Vollsmose,
Mjølnerparken og Gellerupparken,
siger Peder Dahlgaard, som her ses i
forestillingen i Vollsmose.*

NYTÅRSFESTEN 2011

Forestillingens figurer er skabt ud fra interviews med skuespillerne, hvor figurerne blev improviseret frem og skulle svare på deres forhold til Vollsmose. Det gav figurene:

Vagt Flemming, en tredjegerations center-vagt spillet af Mikkel Bay Mortensen, Palle P spillet af Michael Grønnemose, der laver hverdagshumor men har svært ved at være sjov, når der er mere end 10 mennesker til stede, linedanseren Myrna spillet af Johanne Dal-Lewkovitch, norsk/irakiske Tsunami, der taler girafprog, spillet af Christine Gaski,

og Mads Nørby som grønthandleren Juan fra Tyrkiet samt Peder Dahlgaard, der spiller Jørgen B. Rasmussen, lektor og ph.d. i integration og løsning af problemer mellem kulturerne.

I forestillingen blev der også brugt en arabisk udgave af de danske molbohistorier, tekster af den persiske digter Rumi, af Benny Andersen, Henrik Nordbrandt, Vase & Fuglsang med flere.

Musik af blandt andre GoRemy, Fairuz, Tammy Wynette, UFO og Volmer-Sørensen.

Musikerne i forestillingens trio var kapelmester Ole Bartholin Kiilerich, Bilal Irshed, som

spillede på det traditionelle arabiske strenge-instrument oud og percussion, og David Hildebrandt på elektronik og percussion.

Forestillingen blev med forpremiere opført 18 gange inklusiv to ekstraforestillinger i januar.

Billetprisen blev sat til 50 kroner at give alle mulighed for at komme ind og se den.

Du kan se et sammendrag af forestillingen på www.youtube.com og et andet indslag på www.vollsmose.dk.

MINDEORD

KRISTIAN EBBESEN

■ Skuespiller og tv-producer Kristian Ebbesen er gået bort alt for tidligt. Han blev 39 år.

Kristian var medlem af DSF bestyrelse fra 1995-97. Kristian var uddannet skuespiller i Skotland og har, efter mange år i London, arbejdet som Senior Producer på Homerun TV Produktion i København de sidste 3 år. Alle Kristians kollegaer og venner på Homerun vil savne ham utrolig meget! Ikke bare som en sjov, skarp og vittig ven, men også som en meget meget dygtig kreativ producer. Altid check på alting!!

Han var utrolig dygtig og vellidt af alle. Han var meget respekteret af alle kunder og samarbejdspartnere. Han var den bedste ven og kollega, nogen kunne ønske sig.

Fra alle kollegaer - vores dybtføjte medfølelse med de efterladte. ■

Timm Mehrens

■ Kristian Ebbesen er død, 39 år gammel.

Kristian blev uddannet skuespiller fra Queen Margaret College i 1994, men allerede i 1986 indledte han en livslang kærlighed til stemmearbejde på sin lokale radiostation, Radio Fredericia.

Efter skuespilleruddannelsen arbejdede Kristian i en årrække i Danmark, men snart ledte hans kærlighed til udlandet og stemmeinstruktion ham tilbage til Storbritannien, samtidig med at han fortsatte samarbejdet med de danske teatre og kunder og kolleger.

Hans dybe rolige stemme og hans innovative, kringlede hjerne blev kendt og elsket igennem utallige produktioner for blandt andre Viasat og Disney. Kristian var et forenings-menneske. Viden skulle deles. Derfor var han særdeles aktiv i både SIF & DSF, ligesom han brændte for at hjælpe med information i andre foreninger. Kristian vendte efter næsten 10 år i Storbritannien tilbage til Danmark, til en stilling som senior producer. Som kollega, instruktør og ven var han uforlignelig; med hans tørre humor, venlige sind og vilje til at løse alle opgaver perfekt, gjorde det ham dybt respekteret langt udover landets grænser. Kristian satte al sin styrke ind på at bekæmpe en aggressiv cancersygdom; Og sammen sagde vi de ord vores fægtelærer bankede ind i os; "The essential is not winning, but fighting well". Og det gjorde du, kære ven. Du kæmpede stolt og vedholdende for alt, du havde kært.

Kristian efterlader en stor kærlig familie, en elsket kæreste og en vennekreds i dyb sorg. ■

Æret være hans minde.

Dorte Rømer

MINDEORD

VED TEATERINSTRUKTØREN MARIANNE ANDREASENS DØD

■ Det er en banal sandhed, at det er liv, der forsvinder, når nogen dør. Men i Mariannes tilfælde er det *helt uforståeligt meget* liv, der er nu er væk ...

Med Mariannes død har vi mistet et menneske og en kollega med en usædvanlig stor generøsitet. Hun ejede evnen at give, så alting altid blev større omkring hende. Blev til mere. Brød og fisk. Historier ...

Måske kunne man kalde det for *livs-frodighed* ... hvor hun var, var der latter. Højlydt latter. Og kærlighed. Og forståelse. Og som teater-instruktør havde hun en helt særlig forståelse for det lille menneske. For barnet, der intenst leder for at finde sig til rette i den store verden. Dét barn tog Marianne altid i forsvar.

Hun var dets advokat. Ubestikkelig og klar. Og hendes talent var at folde historierne ud, enkelt, rent og dermed rørende. For os skuespillere var hun et vidunderligt publikum, hendes tilstedeværelse var altid stor, hendes latter så smittende, at hun kunne rive en hel sal med sig.

En gang sad hun hjemme i sit og Niels' hus i Olsker og plukkede ænder, fjerene stod hende om ørene fra tidlig morgen til hen ad aften, og hun nåede kun lige akkurat at få børstet de fleste ud af håret, før hun og Niels styrtede ud af døren, de skulle ind til Rønne og se Bodil Udsen i "Mutter Courage". I sidste øjeblik gled de ind på pladserne på første række i Rønne Teater. Tæppet gik til side – og der sad Bodil Udsen, midt på scenen – og plukkede fjerene af en and. Da lo Marianne så højt og hjerteligt, at Bodil Udsen selv og resten af salen måtte overgive sig, før forestillingen omsider kunne begynde ... ■

Nu er Marianne død.

Der bliver godt nok stille på planeten.

Morten Nielsen og Claus Mandøe

DEBAT

AT KUNNE LÆSE ELLER IKKE ... OG OM, AT SPILLE BECKETT

■ Per Theil kan skrive fanden et øre af, men kan han læse?

Det kommer man stærkt i tvivl om efter hans klumme i Politiken den 27. december.

En anonym borddame spørger ham retorisk, om man overhovedet spiller Beckett længere. Det konstruerede spørgsmål er en kærkommen lejlighed for Per T. til at give det tyvende århundredes dramatikere et ordentligt skud for boven. Han kalder såmænd Beckett for "hamrende banal" og "mere gammeldags end Ibsen".

Anmelderen starter i Berlin, hvor han har set "Slutspil" i en udgave uden "skraldespandsduetten" og med et stykke, der er skåret ned til to personer. Skuespillerne var ifølge PT *skidegode*, men teksten *forudsigelig og banal*. "Beckett er gennem årene blevet tolket sønder og sammen", fortsætter han og slumper sig her til en sandhed.

Hvis hans borddame havde fulgt lidt med, ville hun vide, at Samuel Beckett i det forgangne år i højeste grad har været spillet – ikke blot i Berlin – men også i Stockholm, London og New York. Iøvrigt for de to førstes vedkommende i den ene mere besynderlige fortolkning end den anden.

Stockholms "Godot" var en succes takket være skuespillerne Mikael Persbrandt og Johan Rabaéus og på trods af en problematisk iscenesættelse af Thommy Bergreen. I et interview påstod Thommy, at han havde været i telepatisk kontakt med Beckett, som havde givet ham lov til at "lave om"...

London var ikke stort bedre. Igen var det to pragtskuespillere, Ian McKellen og Patrick Stewart, i en forkert iscenesættelse af McKellens partner, Sean Mathias. Spillet foregik på scenen i et gammelt forfaldent barokteater. Scenen var ikke, som Beckett beder om, "en landevej, et træ og en sten" (that's it!) og med himlen som baggrund for de to mandslinger, der sjosker rundt og venter på noget "de ikke aner en skid om" – den enorme himmel, hvor månen "står op" i begge aktslutninger, når natten er nået.

Af gode grunde fik vi ikke nogen måne i London, fordi vi var indendørs med træet, der brød sig vej op gennem et splintret scenegulv, og stenen, som var toppen af en knækket antikstøje. Altså en "Godot" uden det kig ud i Universum, som er afgørende for de poetiske aktslutninger.

De to instruktører kendte åbenbart ikke

Louis Jouvets kloge, evigt gyldige saying: "Alt, hvad du lægger til, trækker fra."

Det visuelle i Becketts stykker er nøje forbundet med teksten, fraseringen af ordene. Beckett angiver nøje tekstens tempi med de magiske pauser og med variationer i styrke mellem piano og forte, etc.

Becketts parenteser og anvisninger er et seletøj, som du bør iføre dig og spænde stramt og omhyggeligt, så vil du opleve en stor frihed i udfoldelsen. Ligesom i Hang Gliding: Spænd selen sikkert, så svæver du – flyver! Sjusker du og spænder den for slapt, falder du ned.

På Broadway lykkedes det.

På det legendariske Studio 54, leverede Anthony Page en "Godot" med to af Amerikas fineste komiske skuespillere: Nathan Lane som Gogo og Bill Irwin som Didi. En udsøgt visualisering og en personinstruktion, der legende ubesværet fik den poetisk-komiske dimension til at lyse. En vedkommende og medrivende forestilling, der får Per Theils nedvurdering af Beckett til at klinge hult. ■

Morten Grunwald

OPFORDRING

KÆRE ALLE I SKØNNE TEATERMENNESKER

■ Skrøner, anekdoter, situationer, vandrehistorier og fortællinger fra og om scenen, revyen og filmens verden. Det hurtige replikskifte mellem skuespillere, den præcise pointe, historier fra fortid og nutid, instruktørers spiddende bemærkninger, teaterdirektørers forbløffende udtalelser osv., osv. Løgn og latin, sjove indfald som de fortælles i garderoberne, i prøvesalene, som underholdning til midt-dage og som refereret i premieretaler.

Alle disse utallige historier vil vi nu prøve at samle i en bog. En bog fuld af mindeværdige billeder og historier, små

portrætter og historiske facts om livet bag scenen.

Vi har brug for din hjælp... du kan sende, ringe, maile til os med de historier du kender og du kan sætte os i kontakt med nogle som kan fortælle fra og om livet bag scenen og de historier der følger med. Vi vil også prøve at lave en slags lydbog på nettet, så man gå ind og høre nogle af historierne fortalt. Vi tror det kan blive en vidunderlig bog som fortjener at blive udgivet så de mange historier kan leve videre og ikke blive glemt. ■

Peter Aude, skuespiller og teaterdirektør,
Lise Penter Madsen, journalist, og
Brita Fogsgaard, fotograf.

Kontakt:

Peter Aude Nansensgade 39, 5 sal.
1366 København K.

Telefon: 23 42 24 71

peteraude@webspeed.dk

FILMHÆDER TIL DANMARK

Tillykke til Susanne Bier, Trine Dyrholm, Mikael Persbrandt og resten af holdet bag "Hævnen" med Golden Globe prisen for Best Foreign Language Film og dernæst Oscar-nominering for bedste udenlandske film. Der er Oscar-uddeling 27. februar. Foto: Per Arnesen

Skuespiller Pilou Asbæk er udvalgt til at være en af de ti europæiske Shooting Stars på filmfestivalen i Berlin i 2011. Her ses han i Pernille Fischer Christensens "En familie", der får dansk premiere i februar, men som allerede deltog i Berlin Film Festival sidste år. Blandt de øvrige medvirkende ses bl.a. Lene Maria Christensen og Jesper Christensen. Foto: Rolf Konow.

DSF-KURSER I FORÅRET

BEL CANTO MASTER CLASS MED ANTONIO CARANGELO

Dansk Artist Forbund og Skuespillerforbundet har indgået samarbejde med den erfarne, italienske *bel canto* tenor og stemmeunderviser Antonio Carangelo. Han giver en fem dages master class for professionelle sangere inden for opera og det klassiske område.

Bel canto betyder skønsang, og sangstilen, der opstod i Italien i 1600-tallet, fokuserer på den skønne, teknisk fuldendte tonedannelse. Kendte bel canto sangere er blandt andet Luciano Pavarotti og Cecilia Bartoli.

Undervisningen vil foregå på engelsk og som enelektioner á 45 min – men som åbne klasser.

Medbring et indstuderet repertoire, som du gerne vil arbejde med. Der vil være en akkompagnator alle dage.

Maestro Antonio Carangelo er født i Italien og er uddannet på Conservatoire de Musique de Genève og Accademia d'arte lirica i Osimo i Italien.

Han har desuden modtaget undervisning af Mario del Monaco og Ettore Campogalliani, der også har undervist Luciano Pavarotti, Mirella Freni og Renata Tebaldi. Han debuterede som Nemorino i *L'elisir d'amore* på Opéra Théâtre de Saint-Étienne i 1979, og herefter har han sunget ledende tenorroller på operaer i Frankrig, Schweiz, England, Italien og USA.

Carangelo har også et stort operette-repertoire samt traditionelle italienske sange.

De seneste år har han dedikeret sig til undervisning og har sit eget sangakademi, Carangelo Academy, i Wien, Østrig. www.carangeloacademy.com

Tid: Den 11.+ 12.+ 13.+ 14. april 2011 kl. 12-18 samt 15. april kl. 13-19. Herudover matinékoncert & reception med Antonio Carangelo, søndag den 10. april kl. 16-17.30 (åben for alle).

Sted: Dansk Skuespillerforbund, Sankt Knuds Vej 26, 1903 Frederiksberg.

Antal deltagere: 12

Pris: 1.500 kr.

Yderligere oplysninger og tilmelding hos Dansk Artist forbund, www.artisten.dk, på 3332 6677 eller soe@artisten.dk.

CASTING WORKSHOP 40 + MED RIE HEDEGÅRD I ÅRHUS

Dansk Skuespillerforbund tilbyder nu alle medlemmer fra 40 år og opefter en individuel mini workshop i casting/ prøvefilmning til film og tv-roller. Workshopen ledes af casting director, Rie Hedegaard.

Kurset er rettet mod skuespillere i hele provinsen. Hvis tilslutningen viser sig at være stor nok, vil der eventuelt blive oprettet et tilsvarende kursus i Ålborg på et senere tidspunkt.

Tid: 25. - 28. marts, fredag kl. 10.00 - 17.30, lørdag/søndag kl. 10.00 - 17.00, mandag kl. 10.00 - 13.00 (obligatorisk opsamling for alle)

Sted: Århus Teater

Antal deltagere: 12

Tilbuddet er gratis og forbeholdt medlemmer

Ansøgningsfrist: Fredag den 25/2.

STUDIETUR TIL ÅLBORG

Tag med på en to dages studietur til Ålborg, hvor du får mulighed for at se teater og møde dine kollegaer i det nordjyske.

Vi skal se følgende forestillinger: "Pinocchio" og "Helligtrekongersaften" på Ålborg Teater, samt "Nordkraft" i det nyåbnede Teater Nordkraft ved havnen.

Tid: Afrejse fra København fredag den 4. marts kl. 13.50 med ankomst i Ålborg kl. 18.09. Afrejse fra Ålborg lørdag den 5. marts ved midnatstid.

Mulighed for tilslutning i Odense og Århus.

Antal deltagere: 11.

Pris: 500 kr. inkl. 1 overnatning på Bed & Breakfast i dobbeltværelse. (det er ikke muligt at bestille enkeltværelse) og transport m/DSB samt teaterbilletter.

Tilmeldingsfrist: Mandag den 14. februar

SANG-AUDITION WORKSHOP MED CHARLOTTE GULDBERG

Denne workshop henvender sig til dig, der gerne vil skærpe din bevidsthed om det sceniske udtryk, når du går til sang-auditions. Vi giver dig muligheden for at træne formidlingen af din sang og staging foran dine kollegaer og samtidigt modtage kvalificeret feedback fra en rutineret og professionel sangcoach.

Mød op velforberedt som muligt. Du skal have et godt kendskab til teksten og have gjort dig tanker om, hvad det er du vil gerne arbejde hen imod eller prøve af med den valgte sang.

Husk at medbringe sangnoder til pianist Thomas Bay samt kopi til sangcoach Charlotte Guldborg. Hver deltager får ca. 20 min til rådighed til fremførelse, feedback mm.

I løbet af aftenen vil vi evt. også tale om præsentationsmaterialet: billede, CV, forberedelse af dine noder mm. Medbring evt. diktafon eller lignende.

Tid: Mandag den 28. februar kl. 18.30-22.00.

Sted: Skuespillerforbundets lokale, Sankt Knuds Vej 26, 1903 Frederiksberg.

Antal deltagere: Max 10 og max 10 observatører. De første 10 tilmeldte får plads på gulvet.

Bliver du ikke udtaget, har du mulighed for at deltage som observatør.

Deltagelse er gratis.

Tilmeldingsfrist: 14. februar.

Diskret, individuelt

Alkohol-Coach

**Lær at drikke kontrolleret
– eller lær at leve uden!**

Se mere på:
www.alkohol-coach.dk

RUNDE FØDSELSDAGE

Andrew Jeffers, 50 år	15. februar
Elisabeth Schaldemose, 60 år	16. februar
Ole Wegener, 75 år	18. februar
Tina Kruse Andersen, 50 år	23. februar
Thomas Eisenhardt, 50 år	26. februar
Camilla Wandall, 50 år	26. februar
Bodil Jørgensen, 50 år	3. marts
Henrik Köhler, 50 år	4. marts
Johan Vinde, 50 år	7. marts
Ulla Henningsen, 60 år	7. marts

SOMMERHUS I SOMMERFERIEN 2011

Vi glæder os til i sommeren 2011 at kunne sige velkommen i vores nyrenoverede sommerhuse i Marielyst, Saunte og Lønstrup.

Hvis du vil sikre dig et af dem i sommerferien, kan du benytte ansøgningsskemaet, der ligger på vores hjemmeside, eller sende et brev til:

**Dansk Skuespillerforbund, Skt. Knuds Vej 26, 1903 Frederiksberg C.
Att: Sommerhus.**

Husk at vi kun råder over huset på Christiansø i ugerne 26-32.

Ansøgningsfristen er 27. februar, og du kan forvente svar i løbet af uge 10.

På grund af renoveringsarbejderne, kan vi ikke garantere, at alle huse er færdige til påske. Så hvis du er interesseret i påskeugen, så kan vi først give endeligt svar om dette i slutningen af marts

HJERTEHUSET

Giver dig et kærligt skub til dit helbred, ren afslapning, velvære og styrkelse af dit immunforsvar.

HEALINGSMASSAGE - SAMTALETERAPI - SINDSRO

Soong Hei Voigt – (Alternativ behandler / Sygeplejerske / RAB- registeret behandler)

Hjerterhuset, Jernbanegade 15,1, 3600 Frederikssund.

Lighthouse, Rømersgade 3, 1 - 1362 Kbh. K / www.hjerter-huset.dk / Telefon: 25 37 35 35.

Ring allerede i dag og hør nærmere

TEATRET TIDENS TAND

Teatret Tidens Tand opfører et stykke om forelskelse i livets efterår.

Romeo & Julie frit og frejdigt efter Bent Haller, hvor skuespillerne er op til 85 år.

Spilletidspunkter på teatrets hjemmeside www.teatrettidenstand.dk

UDLEJNING

CopenhagenArthouse ønsker kontakt med kunstnere på tværs af kunstarter til at leje lokale.

Bygningen i Slagtehusgade 11 i Den Hvide Kødby er på 1689 m² på 3 etager, Cafe og Restaurant.

Det koster fra 1.500 kr. pr. plads i mdl. leje og mulighed for at benytte sig af 823 m² i stueetagen til koncerter m.m. Åbner d. 1.maj 2011

Henvendelse til WinnieSophia. Mobil: 20 63 58 30

copenhagenarthouse@gmail.com / www.Copenhagenarthouse.com

DELELEJLIGHED

Delelejlighed med eget værelse i KØBENHAVN (Rantzausgade) på 93 m², det hele møbleret, Internet + tv. Lejes ud til skuespiller, i kortere eller længere perioder.

Mdr: 3500 kr. Uge: 1000 kr. eller hvad aftales.

Hilsen John Batz. Telefon: 20 70 40 92, batz@batz.dk / www.aarhusrevy.dk

BERLINER LEJLIGHED

Udlejes: Lys 4. sals lejlighed på 50 m², lige midt i centrum af Kreuzberg 36.

Indeholder: 2 vær, spisekøkken, karbad, vaskemaskine og Internet. Udlejes billigt i kortere eller længere perioder.

*Henvendelse: Rasmus Munch
munch.rasmus@gmail.com*

TIL KALENDEREN

DANSK SKUESPILLERFORBUND HOLDER SIN 107. GENERALFORSAMLING

SØNDAG DEN 15. MAJ 2011 - KL. 12.00

DER ARBEJDES LIGE NU PÅ ARRANGEMENTET, OG VI HÅBER AT ET HAV AF MEDLEMMER VIL MØDE OP OG VÆRE MED TIL AT GØRE DAGEN FLOT OG FESTLIG. SOM SÆDVANLIG ER DER FEST BAGEFTER FOR DE FREMMØDTE. MEGET MERE INFORMATION FØLGER I NÆSTE NUMMER AF "SCENELIV". DU KAN GODT GLÆDE DIG.

DER ER SOM ALTID VALG TIL BESTYRELSEN. KOM UD AF BUSKEN OG ARBEJD FOR DIT FORBUND! VI HAR BRUG FOR DIG! ALLE KANDIDATER KAN MELDE SIG FREM TIL 1.APRIL 2011.

TILMELDINGEN SKAL VÆRE BILAGT EN PERSONLIG PRÆSENTATION PÅ MAX. 1/2 A4-SIDE.

MANGE HILSNER

ARBEJDSGRUPPEN – GENERALFORSAMLING 2011

INVITATION TIL RECEPTION

DSF-LEGATERNE

DANSK SKUESPILLERFORBUND FEJRER ÅRETS MODTAGERE AF OVENSTÅENDE LEGATER VED EN ÅBEN RECEPTION

MANDAG DEN 21. FEBRUAR 2010 - KL. 16.00

I FORBUNDETS LOKALER PÅ SANKT KNUDS VEJ 26.

ÅRETS DSF-LEGATMODTAGERE ER

KLAUS TANGE, SONJA RICHTER, ØVIND KIRCHHOFF, LYKKE SAND MICHELSEN, ALLAN HELGE JENSEN, MALTE FRID-NIELSEN, CHARLOTTE MUNKSGAARD, PETER JORDE, MARIE BO, CHRISTIANE GJELLERUP KOCH, KRISTINE MARIE BRENDSTRUP, SOFIA KARLSSON, THOMAS BENTIN, HELLE HALSBOE, ANDREA DERES, KAREN MARGRETHE AUNSHOLT, KARINA DICKOV LUND,

HELENE CÆCILIE MØRK, KATARZYNA MIZERNY PRÆSTEGAARD, BRIT-TONE MÜLLERTZ, MERETE SVEISTRUP, HETNA REGITZE BRUUN, SUSANNE ELMARK, KAJA OG NIELS PIHL

MODTAGERNE FÅR HVER ET LEGAT 40.000 KR. ELLER 20.000 KR., SOM SKAL GØRE DET MULIGT AT FORDYBE SIG OG VIDEREUDVIKLE SIG INDEN FOR DERES FAG. TILDELING SKER PÅ BAGGRUND AF ANSØGNING TIL FORBUNDET.

VED ARRANGEMENTET VIL DSF BYDE PÅ EN FORFRISKNING.

KOM OG VÆR MED TIL AT HYLDE DINE KOLLEGAER OG GØRE DAGEN DEJLIG OG FESTLIG!

BEDRE LEDELSE I KULTURLIVET

LEDELSEN I DE SELVEJENDE KULTURINSTITUTIONER, DER MODTAGER DRIFTSTILSKUD FRA STATEN, SKAL VÆRE BEDRE OG MERE PROFESSIONEL. DET ER BAGGRUNDEN FOR, AT KULTURMINISTERIET HAR OFFENTLIGGJORT EN RÆKKE ANBEFALINGER FOR GOD LEDELSE I DENNE TYPE INSTITUTIONER. MÅLGRUPPEN FOR RETNINGSLINJERNE ER DIREKTIONEN OG BESTYRELSEN I INSTITUTIONERNE, OG BAGGRUNDEN ER IFØLGE UDVALGET STIGENDE KRAV TIL DE LEDELSESMÆSSIGE KOMPETENCER I INSTITUTIONERNE. RETNINGSLINJERNE ER UDARBEJDET AF ET UDVALG UNDER KULTURMINISTERIET MED TIVOLI-DIREKTØR LARS LIEBST

SOM FORMAND, OG DE SKAL SUPPLERE LOV OM TILSKUD TIL SELVEJENDE INSTITUTIONER.

ANBEFALINGERNE HANDLER BLANDT ANDET OM VEDTÆGTER, BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING OG ORGANISERING, BESTYRELSENS OPGAVER, VEDERLAG, REGNSKAB OG RISIKOSTYRING. BLANDT ANDET ANBEFALES DET, AT INDFØRE HONORAR TIL BESTYRELSESMEDLEMMER.

RAPPORTEN MED ALLE ANBEFALINGERNE KAN LÆSES PÅ KULTURMINISTERIETS HJEMMESIDE WWW.KUM.DK

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 9. FEBRUAR

ET FOLKETINGSVALG NÆRMER SIG. VIL KULTUREN KOMME PÅ DAGSORDNEN? SCENELIV HAR SPURGT EN RÆKKE PARTIERS KULTURORDFØRERE, HVAD DE VIL GØRE, HVIS DE KOMMER TIL MAGTEN EFTER ET VALG?

VI RAPPORTERER OGSÅ FRA DEN NORDISKE KONFERENCE "KUNSTEN AT SKIFTE SCENE" – BL.A. OM HVORDAN TEATER- OG FILMBRANCHEN HÅNDBERER FORANDRINGER I SAMFUNDET OG PUBLIKUM SOM FØLGE AF GLOBALISERING OG INDVANDRING.

STRØTANKER FRA EN CITATSAMLER

■ Jeg elsker citater og bonmoter. Det skyldes til dels, at jeg er opdraget i en familie, som citerede alt fra Kierkegaard til Shakespeare og Matador. Det skyldes måske også, at jeg ikke altid selv ejer evnen til at formulere noget, der er tilpas ram-mende, og så er det jo rart at kunne benytte sig af noget, som andre har sagt.

Grunden til at jeg holder så meget af gode citater, ja endog samler på dem i mit hoved, er at de kan rumme en flig af evighed i sig. Noget umiskendelig sandt. Et grundvilkår, kunne man kalde det.

Til jul fik jeg en bog. For nylig åbnede jeg den, og forordet sprang mig i øjnene:

"Selvom et menneske ikke kan leve af kunst, kan kunsten gøre et liv værd at leve. Den gør sulten værd at udholde. Den gør bekymringer, den gør sorger, den gør et liv, der ville være blottet for alt indhold – til at udholde. Den puster liv i livet."

Nej, kunsten som sådan rummer ingen kalorier, men den gør livet værd at leve. I disse tider, hvor regeringen har som mål, at danskerne skal leve så længe som muligt, kunne man jo spørge: Er det værd at blive 100 år, hvis der ikke er en god dramaserie på DR søndag aften, eller hvis man ikke kan gå i teatret eller i biografen og blive underholdt eller blive klogere på livet?

Hvis vi skal have en kunst, der gør livet værd at leve, skal vi også have kunstnere, der kan leve af deres arbejde. Fordi kunsten på en sølsom måde er uhåndgribelig, og fordi kunstnere mere end nogen anden faggruppe med liv og sjæl går op i deres arbejde, er det ikke for alle mennesker indlysende, at kunstnere i lige så høj grad som andre mennesker i dette

samfund skal betales for deres indsats.

Arbejdsgivere kan finde på at "tilbyde" gratis arbejde – til gengæld for eksponeringen. Eller vi får at vide, at det her projekt er der ingen penge i – det gør vi "con amore". Med andre ord: Ofte er det kunstnerne, der holder for, hvis budgettet er lavt eller der slet ingen penge er.

Da jeg for to år siden blev valgt som formand, var det mit mål at skabe større fokus på vores branche samt forsøge at øge respekten for det arbejde, som medlemmerne udfører. Det gør vi på flere måder. Vi går i dialog med arbejdsgivere, der ikke betaler ordentlig løn, vi griber ind over for overtrædelser af overenskomsterne, vi fortæller politikere og den brede befolkning om vigtigheden af kulturlivet og de mennesker, der skaber det.

Men det er ikke gjort med det. Kunstnernes eget mod og vilje til at sige fra over for arbejdsgivere eller andre, der møder os med mangel på respekt – og betaling – for det arbejde, vi udfører, er helt afgørende. Lige nu, hvor DSF står over for en stribe mere eller mindre vanskelige overenskomstforhandlinger er det særlig vigtigt.

Når vi sidder ved forhandlingsbordet og kæmper for bedre betaling for arbejdet og nogle menneskelige prøvetider, så er det vigtigt, at medlemmerne i praksis i deres dagligdag står fast på overenskomsterne og på, at vi skal have en ordentlig betaling for vores arbejde. Ellers har DSF's argumenter jo ingen vægt over for arbejdsgiverne.

Så kan vi tage nok så mange livtag ved forhandlingsbordet – og jeg kan kaste om mig med citater til ingen verdens nytte.

Katja Holm,
Formand for Dansk Skuespillerforbund

føtexsøen

Lone Aburas

Premiere 4. marts

taastrup teater.dk